

Melodrama: žánr, styl, emoce

FAVh037

Mgr. Šárka Gmitterková, Ph. D.

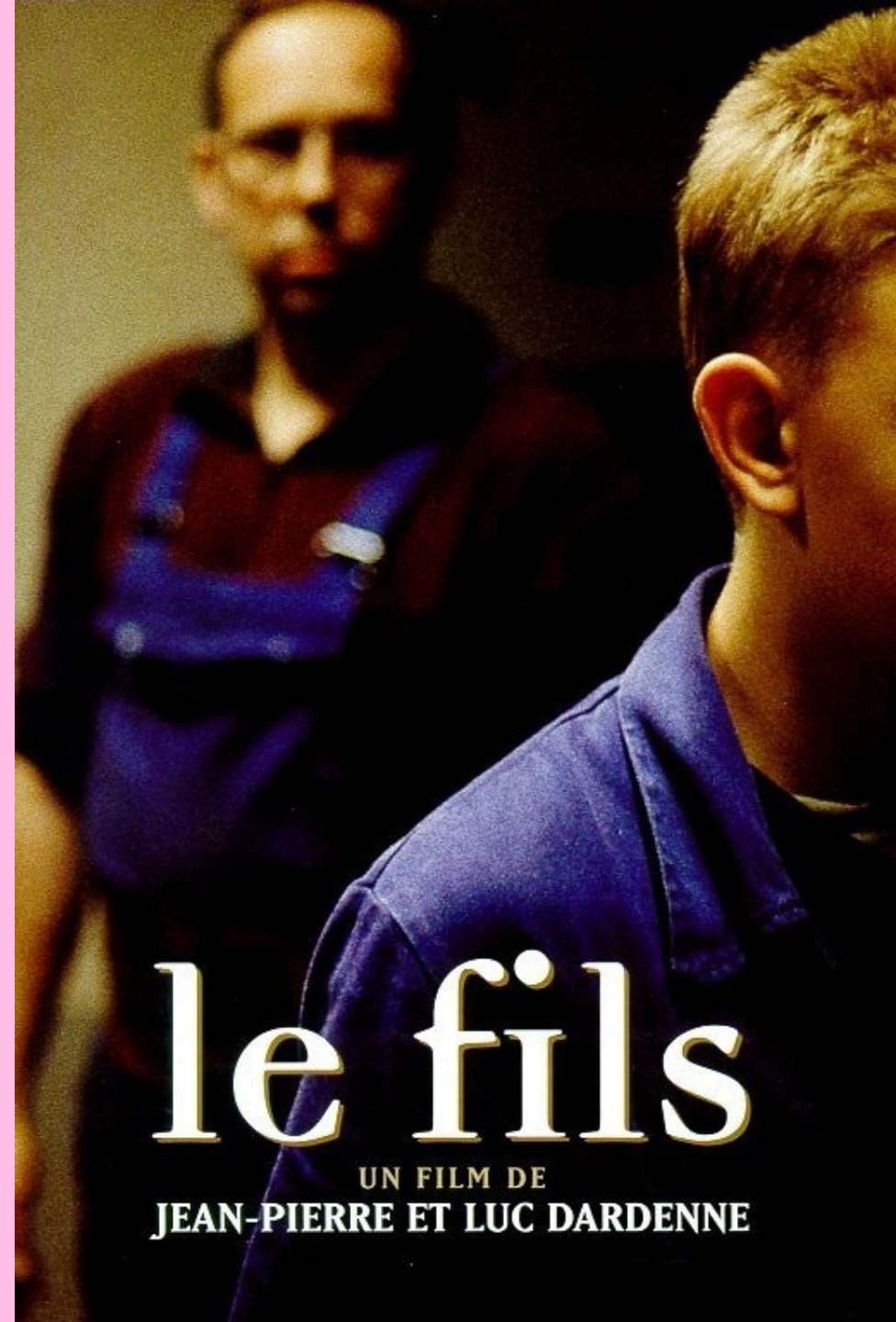
1. 12. 2021

MUNI ARTS

Syn

(Belgie, Francie 2002, r. Jean-
Pierre a Luc Dardennovi)

1. Proč lze o tomto filmu uvažovat jako o melodramatickém? Zkuste identifikovat důvody na rovině vyprávění, stylu a významových rovinách.
2. Co se naopak melodramatu tak, jak jsme si jej představili, vzpírá?
3. Zaměřte se na herecké ztvárnění a formální opracování klíčové dvojice – Oliviera a Francoise. Jak jsou postavy konstruované, co se o nich (ne)dozvíme, pomocí jakých formálních postupů?

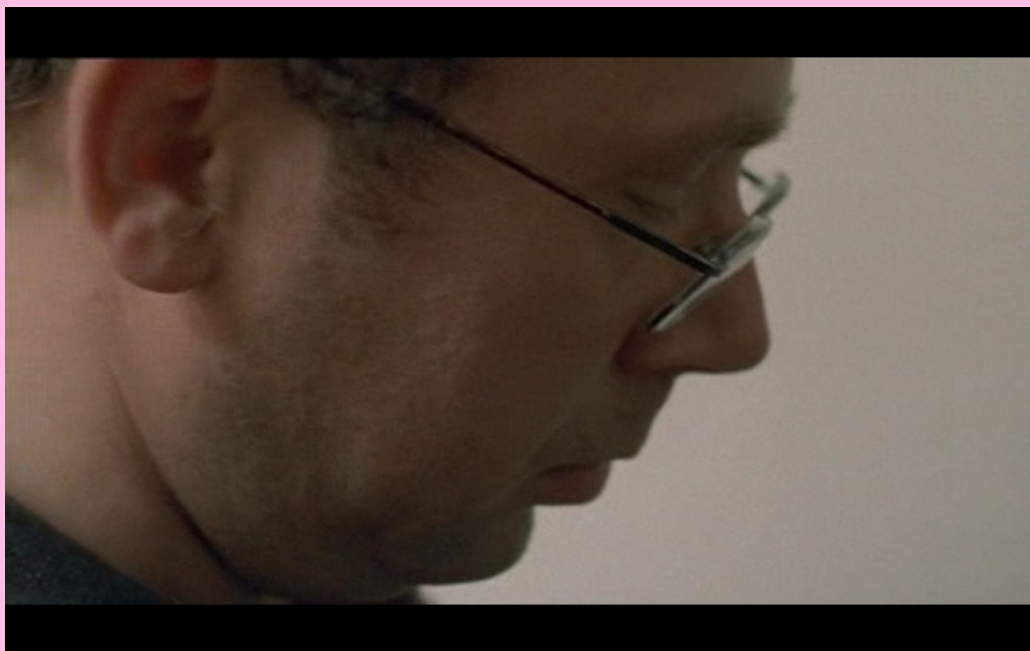

Filmy

- 2019 ■ **Mladý Ahmed**
- 2016 ■ **Neznámá dívka**
- 2014 ■ **Dva dny, jedna noc**
- 2011 ■ **Kluk na kole**
- 2008 ■ **Mlčení Lorny**
- 2007 ■ **Chacun son cinéma**
- 2005 ■ **Dítě**
- 2002 ■ **Syn**
- 1999 ■ **Rosetta**

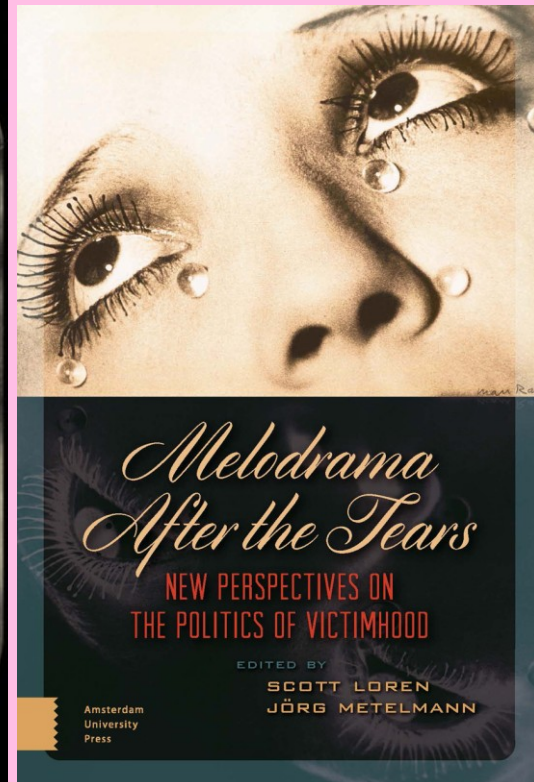
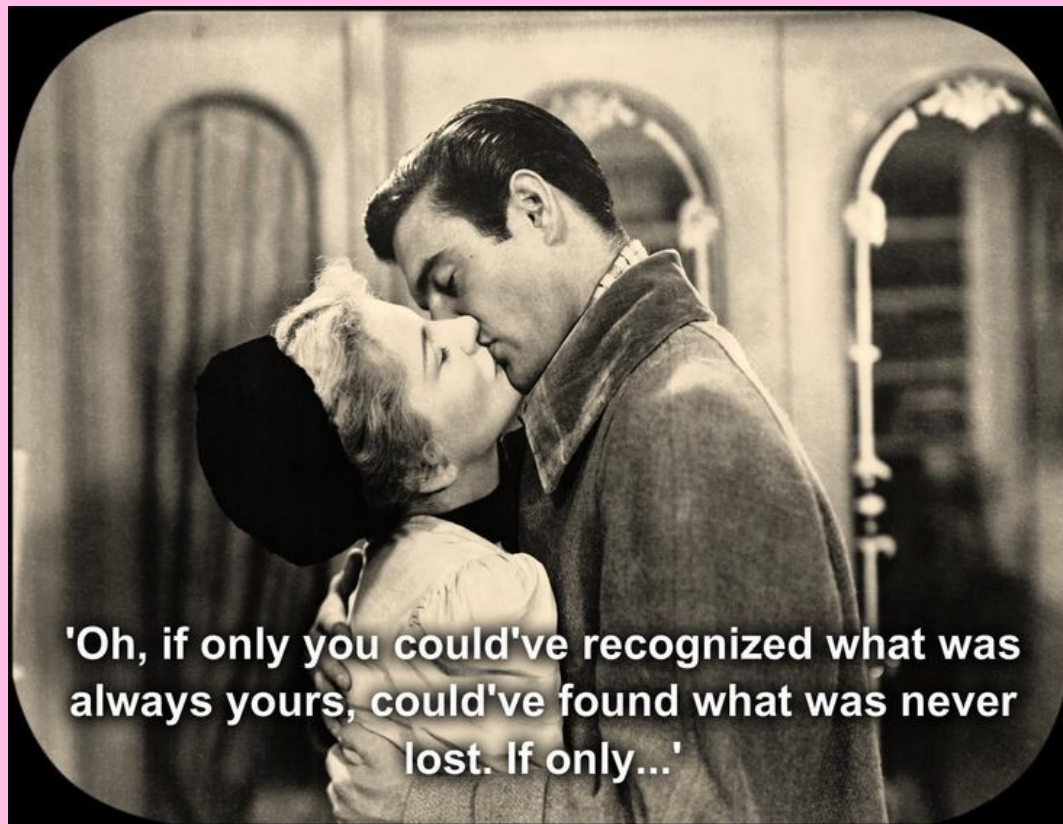
Modernistické melodrama

- Termín Brigitte Peucker – melodramatická perspektiva aplikovaná na filma Michaela Hanekeho (2007)
  - “Violence and Affect: Haneke’s Modernist Melodramas.” In *The Material Image: Art and the Real in Film*. Stanford: Stanford University Press.
- I podle Bena Singera jednou z klíčových emocí je **patos**
  - Negativní konotace >> patos X logos X étos // konotace s patologií
  - Výraz pro intenzivní, excesivní emoci >> něco příliš prožívat znamená trpět
  - Ztotožněný s obětí a ženskou pasivní perspektivou, nikoliv s aktivním hrdinou (tragédie), proto je nižšího řádu

Patos

- Jako diváci víme víc než ostatní postavy
- Privilegovaný přístup k utrpení hrdinů
- Ke kulminaci přispívá načasování – komplikovaný moment rozpoznání hrdinových/hrdinčiných ctností ostatními postavami >> příliš pozdě, na poslední chvíli...
- Jako diváci můžeme pouze pasivně přihlížet
  - Slzy jako výraz bezmoci? (Steve Neale)

Modernistické melodrama

András Bálint Kovács

- „Melodrama má klíčový význam ve vývoji moderního artového filmu. Spolu s kriminálním žánrem šlo o hlavní formu, která umožnila překlenou propast mezi komerční populární kinematografií a jejím uměleckým protipólem už od chvíle, kdy tato propast dostala konkrétní obrysy; a navíc jde o žánr, který nejenže přežil modernismus, ale přežil také uvnitř něj. [...] Melodramatická struktura není modernismu vůbec vzdálená; právě naopak, skvěle se hodí pro realizaci modernistického projektu v kinematografii a je jedním z žánrových zdrojů moderních narativů, i když moderní filmy většinou nepoužívají celou škálu melodramatické výbavy.“

Modernistické melodrama (Kovács)

- Zatímco klasické melodrama vzbuzuje v divácích emoce pomocí jejich přímé reprezentace, pak modernistické melodrama se jí vyhýbá >> v divácích vzbuzují úzkost
- Protagonista modernistického melodramatu není individualizovaný pomocí zprostředkovaných/tušených emocionálních či mentálních stavů, ale jako aktivní činitel v rámci svého okolí a své situace, jejichž je zároveň bezmocnou obětí.
- Aktivní akce nemá potřebný účinek – nepřináší východisko, nenabízí úlevu ani zlepšení. Pokud nastane happy end, není to v důsledku jednání postav, ale něčím zcela mimo jejich sílu a vůli.
- Vyšší moc nebo vyšší síla, která má negativní dopad na životy protagonistů, může být definovaná také ve smyslu absence (lásky, hodnot, Boha...)

MUNI ARTS

Linda Williams:

Melodrama revised (1998)

- Komplikovaný vztah realismu a melodramatu >> realismus jako režim zobrazování odpovídající dynamicky se měnící skutečnosti, melodrama jako víc anachronická a statická forma
- Kombinace realismu, emocí, spektakularity a akce nás přivádí k rozpoznání centrálních protagonistů jako trpících obětí
- Nová koncepce slzavé reakce >> slzy nejsou výrazem bezmoci nad osudem hrdinů (uvidí a docení včas okolí hrdinovu / hrdinčinu skutečnou podstatu?), ale mohou být chápány jako výraz naděje do budoucna; naděje, že jednou bude cílů a přání dosaženo.
- **? Mužské slzy ?**

Literatura: L9

- MERCER, John – SHINGLER, Martin. *Melodrama. Genre, Style, Sensibility*. London and New York: Wallflower, 2004, s. 78–115.
- WILLIAMS, Linda. Melodrama Revised. In: Nick Browne (ed.). *Refiguring American Film Genres: History and Theory*. Berkeley and Los Angeles: University of California Press, 1998, s. 42–88.
- **Příští lekci 8. 12. odučí Jiří Anger na platformě MS Teams. Lekce bude bez projekce, od 10:00.**